

**Рус телендә гомуми урта белем бирү оешмаларының татар
төркемнәрендә белем алучы
8 нче сыйныф укучыларына татар әдәбиятыннан муниципаль түр өчен
олимпиада сораулары**

Хөрмәтле олимпиадада катнашучы! Сөзгә олимпиаданың алты биремнән эшләргә кирәк булачак. Биремнәрне үтәү вакыты – 150 минут. Биремнәр шушы бланкларда эшләнә.

Максималь балл – **40**. Уңышлар!

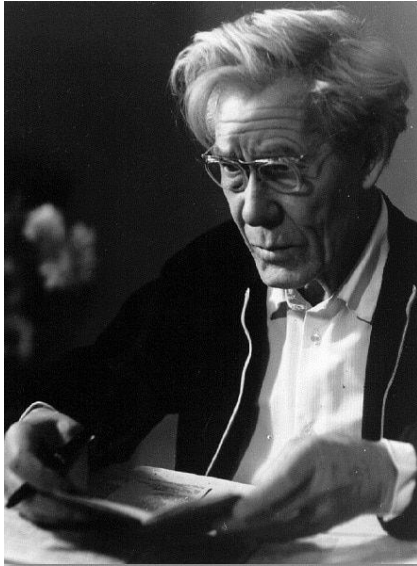
1. Лириканың кайсы жанры турында сүз баруын языгыз. (2 балл)

- ул тормыш-яшәешкә кагылышлы уйланулар, яшәү кануннарын бәяли;
 - мәхәббәткә, Туган илгә, якыннарга, табигатькә мөнәсәбәтле хис-кичерешләр яшәеш, галәм, яшәү мәгънәсе хакындагы уйлануларга тоташа;
 - бу жанрдагы шигъри әсәрләрдә хис-кичерешкә караганда фикер әйтү беренче планга чыга.
-

2. Роман жанрының төрләре генә кергән төшенчәләр рәтен билгеләгез (2 балл):

- а) тарихи роман, сәяси роман, детектив роман, мәхәббәт романы, импрессионистик роман, фантастик роман.
 - ә) тарихи роман, хәрби роман, документаль роман, тәнкыйди роман, фантастик роман, мәхәббәт романы.
 - б) тарихи роман, хәрби роман, документаль роман, детектив роман, фантастик роман, автобиографик роман.
-
-

3. Сорауларга җавап бирегез.

1) Портреттагы әдипнең исемен языгыз. (1 балл)

2) Ул кайда туган? Дөрөс жавапны билгеләгез. (2 балл)

- а) Татарстанның Апас районы Олы Бакырчы авылы
 - ә) Тамбов губернасы Сыркыды авылы
 - б) Татарстанның Арча районы Кушлавич авылы
 - в) Башкортстанның Бишбүләк районы Ает авылы
-

3. Әлеге әдипнең әсәрләре генә кергән рәтне күрсәтегез. (1 балл)

- а) «Кайсыгызның кулы жылы?», «Ромашкалар», «Агыла да болыт агыла», «Гөлләр инде яфрак яралар».
 - ә) «Кайсыгызның кулы жылы?», «Ромашкалар», «Матурлык минем белән», «Гөлләр инде яфрак яралар».
 - б) «Кайсыгызның кулы жылы?», «Ромашкалар», «Агыла да болыт агыла», «Мокамай».
 - в) «Кайсыгызның кулы жылы?», «Ромашкалар», «Бу кырлар, бу үзәннәрдә», «Гөлләр инде яфрак яралар».
-
-

4. Бирелгән сүзләр рәте ярдәмендә әсәрләрнең исемен, авторын билгеләгез. (6 балл)

а) Мәгарә, кимия, симия, ихфа, Мисыр, хәлвә, патша кызы, казый.

ә) жыл, бала, елау, буран, юл, ана, Мокай, эт

б) Колын, чабышкы аты, Сабан туе, мәйдан, ат чабышы, Ялгыз каен, камчы.

5. а) Повестьтан өзекне укыгыз.

...Әле иртә, бик иртә иде. Уйсуларга, иңкел һәм үзәннәр өстенә күренер-күренмәс юка гына соры пәрдә эленгән. Рәшә дулкыннары гына түгел ул, юк, түгел. Күтәрелергә өлгермәгән иртәнгә томанның нибары жиңелчә генә элпәсе. Көн саен шул бер үк Әверлән буеннан, бер үк үзән һәм болыннарда үзсалар да, Гайнанны һәр көнне яңа күренеш, яңа бизәкләр каршы ала иде. Беркөнне кояш офык астыннан кызган утлы тәлинкәдәй кызарып пәйда була. Икенче көнне сыек томан эченнән алсу-сары әфлисун булып күренә. Аннары ул күзгә күренеп саргая, агара да, ниһаять, карап булмастай алтын нурга әверелә. Ерактагы агымсулар, тымызык күлләр үрдән узганда көнгә каршы елмаялар, икенчесендә сөрелеп яткан кырлар уртасында яшькелт-соры салкын пыяладай хәрәкәтсез калалар. Кайчагында очырып алып китәрдәй жыл чыга, икенче көнне табигать аны йокымсырап, талыгып кына каршы ала. Бүген исә Ык буйларына иртәдән үк парлы жылы иңгән иде. Картлар әйтмешенчә, орлыкларның тишелеп чыга торган, тишелгәннәренә котырынып үсеп китә торган көннәре, табигатьнең гомумән ишәя, үрчи, яшелләнә, матурлана торган чагы.

ә) Сорауларга җавап бирегез.

1) Әсәрнең исеме. (1 балл) _____

ә) Әсәрнең авторы. (1 балл) _____

б) Өзектә нинди күренеш бирелә? (1 балл). Бу өзектә ул нинди вазифа башкара? (2 балл)

в) Өзектән

•сынландыруга мисал табып языгыз (2 балл)

• чагыштыруга мисал китерегез (2 балл)

• эпитетка мисаллар табып языгыз. (2 балл)

6. Үзегез яратып укыган әдәби әсәрне исемен күрсәтмичә, ләкин аны танырлык итеп характерлап языгыз. Ахырдан әсәрнең исемен, авторын күрсәтегез. Күләме 8-10 жөмлә. (15 балл)

